

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบวัดครั้งเดียว (One-Shot Descriptive Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาเฉพาะโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มโรงเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ตามกลุ่มโรงเรียนระดับมัธยมของกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540
2. ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เลือกโรงเรียนขึ้นมากลุ่มละ 1 โรงเรียน โดยสุ่มเลือกเฉพาะโรงเรียนสหศึกษา
3. เมื่อได้ชื่อโรงเรียนทั้ง 8 โรงเรียน จึงทำการสุ่มตัวอย่างห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 จนถึงระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ระดับละ 1 ห้อง
4. เมื่อได้ห้องเรียนทั้ง 6 ห้อง จึงทำการสุ่มตัวอย่างนักเรียนขึ้นมาห้องละ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น โดยค้นคว้าจากตำราต่าง ๆ พร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสำรวจ (Pilot Study) โดยการสัมภาษณ์แบบประชุมกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 5 กลุ่มละ 10 คน และใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) สอบถามนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 5 ชั้นละ 15 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-ended Questionnaire) โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายรับของครอบครัว รายรับส่วนบุคคลประจำเดือน รวม 5 ข้อ

ตอนที่ 2 การจัดสรรเวลาของผู้ตอบแบบสอบถามให้กับกิจกรรมต่างๆ รวม 31 ข้อ

ตอนที่ 3 เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสนใจ และ/หรือให้ความสำคัญ รวม 40 ข้อ

ตอนที่ 4 ทศนคติและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อสภาพแวดล้อมในงานต่างๆ รวม 26 ข้อ

ตอนที่ 5 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อรวม 30 ข้อ

ตอนที่ 6 พฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการ รวม 19 ข้อ

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ และนำไปทดสอบ (Pre-Test) กลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ หลังจากการทดสอบได้นำข้อมูลที่ได้ มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยพิจารณาหา

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ตอนที่ 3 และตอนที่ 4) ด้วยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ของครอนบาค (Cronbach)

จากการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 3 “เรื่องที่คุณตอบแบบสอบถามให้ความสนใจ และ/หรือให้ความสำคัญ” ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 และสำหรับตอนที่ 4 “ทัศนคติและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ” ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดตัวแปรดังต่อไปนี้

1. การจัดสรรเวลาให้กับกิจกรรมต่างๆ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ไม่เคย หรือ ไม่ทำ	1 คะแนน
นานกว่า 1 เดือนต่อหนึ่งครั้ง	2 คะแนน
เดือนละ 1 ครั้ง	3 คะแนน
2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง	4 คะแนน
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	5 คะแนน
4-5 วันต่อ 1 ครั้ง	6 คะแนน
2-3 วันต่อ 1 ครั้ง	7 คะแนน
เกือบทุกวัน	8 คะแนน
ทุกวัน	9 คะแนน

2. เรื่องที่ให้ความสนใจ และ/หรือให้ความสำคัญ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	3 คะแนน
เฉยๆ	4 คะแนน
ค่อนข้างเห็นด้วย	5 คะแนน
เห็นด้วย	6 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7 คะแนน

3. ทักษะคิดและความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	3 คะแนน
เฉยๆ	4 คะแนน
ค่อนข้างเห็นด้วย	5 คะแนน
เห็นด้วย	6 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7 คะแนน

4. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

4.1 การเปิดรับสื่อโทรทัศน์

ไม่ดู	0 คะแนน
ดูวันละไม่เกินครึ่งชั่วโมง	1 คะแนน
ดูวันละ 1 ชั่วโมง	2 คะแนน
ดูวันละ 2 ชั่วโมง	3 คะแนน
ดูวันละ 3 ชั่วโมง	4 คะแนน
ดูวันละ 4 ชั่วโมง	5 คะแนน
ดูวันละ 5 ชั่วโมง	6 คะแนน
ดูวันละมากกว่า 5 ชั่วโมง	7 คะแนน

4.2 การเปิดรับสื่อวิทยุ

ไม่ฟัง	0 คะแนน
ฟังวันละไม่เกินครึ่งชั่วโมง	1 คะแนน
ฟังวันละ 1 ชั่วโมง	2 คะแนน
ฟังวันละ 2 ชั่วโมง	3 คะแนน
ฟังวันละ 3 ชั่วโมง	4 คะแนน
ฟังวันละ 4 ชั่วโมง	5 คะแนน
ฟังวันละ 5 ชั่วโมง	6 คะแนน
ฟังวันละมากกว่า 5 ชั่วโมง	7 คะแนน

4.3 การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์

ไม่อ่าน	0 คะแนน
อ่านวันละไม่เกินครึ่งชั่วโมง	1 คะแนน
อ่านวันละ 1 ชั่วโมง	2 คะแนน
อ่านวันละ 2 ชั่วโมง	3 คะแนน
อ่านวันละ 3 ชั่วโมง	4 คะแนน
อ่านวันละ 4 ชั่วโมง	5 คะแนน
อ่านวันละ 5 ชั่วโมง	6 คะแนน
อ่านวันละมากกว่า 5 ชั่วโมง	7 คะแนน

4.4 การเปิดรับสื่อวิทยุ

ไม่อ่าน	0 คะแนน
อ่านวันละไม่เกินครึ่งชั่วโมง	1 คะแนน
อ่านวันละ 1 ชั่วโมง	2 คะแนน
อ่านวันละ 2 ชั่วโมง	3 คะแนน
อ่านวันละ 3 ชั่วโมง	4 คะแนน
อ่านวันละ 4 ชั่วโมง	5 คะแนน
อ่านวันละ 5 ชั่วโมง	6 คะแนน
อ่านวันละมากกว่า 5 ชั่วโมง	7 คะแนน

4.5 โรงภาพยนตร์

- คะแนนความชอบประเภทของภาพยนตร์ (1-10)

ไม่ชอบอย่างยิ่ง	1 คะแนน
ชอบมากๆ	10 คะแนน

5. พฤติกรรมการบริโภคสินค้า มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5.1 ฟาสต์ฟู้ด

5.1.1 คะแนนความชอบประเภทของฟาสต์ฟู้ด (1-10)

ไม่ชอบอย่างยิ่ง	1 คะแนน
ชอบมากๆ	10 คะแนน

5.1.2 ความบ่อยครั้งในการรับประทาน

ไม่เคย หรือ ไม่ทาน	1 คะแนน
นานกว่า 1 เดือนต่อ 1 ครั้ง	2 คะแนน
เดือนละ 1 ครั้ง	3 คะแนน
2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง	4 คะแนน
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	5 คะแนน
มากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์	6 คะแนน

5.2 เสื้อผ้า

5.2.1 ความบ่อยครั้งในการซื้อเสื้อผ้า

นานกว่า 2 เดือนต่อ 1 ครั้ง	1 คะแนน
2 เดือนต่อ 1 ครั้ง	2 คะแนน
เดือนละ 1 ครั้ง	3 คะแนน
2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง	4 คะแนน
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	5 คะแนน
มากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์	6 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

จะนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยมาแบ่งตามเกณฑ์ โดยใช้หาจากผลรวมและผลต่างของค่าเฉลี่ยรวมและครึ่งหนึ่งของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาพิจารณาเพื่อแปลความหมาย ดังนี้

ถ้าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยมีค่ามากกว่าค่า $\bar{x} + 0.5 \text{ S.D.}$ แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยนั้นมีค่าอยู่ในระดับมาก

ถ้าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยมีค่าอยู่ในช่วง $\bar{x} + 0.5 \text{ S.D.}$ แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยนั้นมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง

ถ้าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยมีค่าน้อยกว่าค่า $\bar{x} + 0.5 \text{ S.D.}$ แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยนั้นมีค่าอยู่ในระดับน้อย

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสามารถกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายได้ดังนี้คือ

1. เกณฑ์การแปลความหมายสำหรับการจัดสรรเวลาให้กับกิจกรรมต่างๆ ถ้าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยมีค่ามากกว่า 6.204 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยนั้นมีค่า อยู่ในระดับมาก ถ้าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยมีค่าอยู่ในช่วง 2.308-6.204 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยนั้นมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง ถ้าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยมีค่าน้อยกว่า 2.308 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยนั้นมีค่าอยู่ในระดับน้อย

2. เกณฑ์การแปลความหมายสำหรับเรื่องที่ทำให้ความสนใจ และ/หรือให้ความสำคัญ ถ้าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยมีค่ามากกว่า 5.841 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยนั้นมีค่า อยู่ในระดับมาก ถ้าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยมีค่าอยู่ในช่วง 2.889-5.841 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยนั้นมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง ถ้าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยมีค่าน้อยกว่า 2.889 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยนั้นมีค่าอยู่ในระดับน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยจะมีการติดต่อกับโรงเรียนที่สุ่มเลือก ขึ้นมาก่อนไปเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนในการให้ข้อมูลต่างๆที่จำเป็นในการสุ่มตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียน การเก็บข้อมูลใช้วิธีให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ตารางแสดงค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร ความคิดเห็นของเจเนอเรชั่นวาย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้า ของเจเนอเรชั่นวาย

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Compare Means) ใช้ t-test ทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้า

3. การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis)

การวิเคราะห์ปัจจัยขั้นที่ 1 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร กิจกรรมในการดำเนินชีวิต และเรื่องที่เจเนอเรชั่นวายให้ความสนใจ และ/หรือให้ความสำคัญ เพื่อจัดกลุ่มของกิจกรรมในการดำเนินชีวิต และเรื่องที่เจเนอเรชั่นวายให้ความสนใจ และ/หรือให้ความสำคัญ

การวิเคราะห์ปัจจัยขั้นที่ 2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของกิจกรรมในการดำเนินชีวิต และกลุ่มของเรื่องที่เจเนอเรชั่นวายให้ความสนใจ และ/หรือให้ความสำคัญ เพื่อจัดกลุ่มของรูปแบบการดำเนินชีวิตของเจเนอเรชั่นวาย

4. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของรูปแบบการดำเนินชีวิตของเจเนอเรชันวายกับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้า

การประมวลผลข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งหมดไปดำเนินการดังนี้

1. ลงรหัส (Coding) ในแบบสอบถามทุกฉบับด้วยตนเอง ตามคู่มือลงรหัสที่ได้จัดทำไว้
2. คัดลอกรหัสที่ลงเรียบร้อยแล้วลงในแบบฟอร์มการลงรหัส (General Coding Form) เพื่อนำข้อมูลไปบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ ฮาร์ดดิสก์ (Computer Hard disk) และแผ่นดิสก์เก็ต (Diskette)
3. นำข้อมูลที่ได้นบันทึกไว้ไปประมวลผล โดยใช้โปรแกรม SPSS WINDOW เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ